

נועם שיח

שיחות אב"ד סאנטוב שליט"א

דבי מלכא בגילופין - י"ז

כי תשא - שושן פורים תשפ"ה

מכון אפריון לשלמה



לייקווד תשפ"ה

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א
אב"ד סאנטוב - לייקווד



הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com



לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות
נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת
הנגיד החסיד המפואר חוב"ט
הרה"ג ר' אליעזר נפתלי ווייזער שליט"א
מחשובי לומדי תורה בעיר לייקווד
לע"נ אמו החשובה והצנועה
מרת שרה בלימא בת ר' יחיאל יהודה ע"ה
נלב"ע כ' כסלו תשפ"ה
ת.נ.צ.ב.ה.

דבי מלכא בגילופין - י"ז

פניני "נועם שיח" - בדרך צחות

איתא בחז"ל (מסכת שבת דף ל' ע"ב): דרבה מקמי דפתח להו לרבנן אמר מילתא דבדיחותא ובדחי רבנן¹.

וראה בפסיקתא דרב כהנא (פי"ב אות כ"ה), שבפנים וראה נראה להם הקב"ה לישראל, ובפנים שוחקות לאגדה...

¹ וראה בפתיחה לספר "פני יהושע" עמ"ס כתובות, אמר המחבר, יען כי מצינו בדברי חכמינו ז"ל דגרסינן במסכת שבת פרק במה מדליקין (דף ל' ע"ב) רבה מקמי דפתח להו לרבנן אמר מילתא דבדיחותא ובדחי רבנן ולסוף יתיב באימתא ופתח בשמעתיה. ולענ"ד כמו זר נחשב לפרש דברים כפשטן שהיה אומר להם מילתא דבדיחותא ממש במילי דבדיחי דמלבד שהוא מוקצה מהדעת, אלא דבלא"ה לא יתכן לפרש כן דהא מייתי להא מילתא אהא דאמרינן לעיל מיניה שאין שכינה שורה לא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך שיחה ולא מתוך דברים בטלים אלא מתוך דבר שמחה של מצוה אמר רבי יהודה וכן לדבר הלכה ומקשינן עליה איני והאמר ר' גידל אמר רב כל ת"ח שיושב לפני רבו ואין שפתותיו נוטפות מר תכוונו כו' ומשני לא קשיא הא מקמי דליפתח הא לבתר דפתח כי הא דרבה מקמי דפתח כו' וא"כ משמע להדיא דמקמי דפתח הוא דקאמר רב יהודה וכן לדבר הלכה ופרש"י דצריך לפתוח במילי דבדיחותא ברישא וא"כ אי אפשר לפרש דהאי מילי דבדיחותא היינו מילי דבדיחי במילי דעלמא דהא אדרבה אמרינן להדיא בהיפוך שאין לפתוח בדבר הלכה מתוך אחד מכל אלו וכ"ש היכא דאיכא כולה לגריעותא.

אלא על כרחך צריכין אנו לפרש דהאי מילתא דבדיחותא צריך להיות בענין שמחה של מצוה דעליה קאי וא"כ יתכן לפרש באחד משני דרכים או שנאמר דהאי מילי דבדיחותא היינו ג"כ בדברי תורה שהיא שמחה של מצוה שמשמח הלב אלא שהיה אומר לתלמידיו אף שלא אליבא דהילכתא אלא כדי לחדד בו לתלמידים כדאשכחן להדיא בכמה דוכתי ברבה גופיה דאמרינן ורבה לחדודי לאביי הוא דעביד. וכל זה הוי מקמי דפתח בשמעתיה אבל לבתר דפתח הוי יתיב באימתא וקא מגמיר להו אגמורי לאסוקי שמעתא אליבא דהילכתא. או שנאמר דהני מילי דבדיחותא **שהיא שמחה של מצוה היינו במילי דאגדתא שמשמח לבו של אדם שאגדה מושכת לבו של אדם לדברי תורה**, עכלה"ק.

ראיתי כמה פעמים אצל ב"ק מרן הגה"ק מראחמיסטריווקא זי"ע, שהיה אומר איזה "מילתא דבדיחותא" כדי לשמח את זולתו.

מרן אדמו"ר מוויזניץ שליט"א אמר לי: דער "נועם שיח" איז א גוטע זאך – דו לעבסט-אויף דעם עולם...

מעשה שהיה בליקווד, בנערה שהיתה מלומדת, ואביה שלח אותה ללמוד ב"סמינר" שלוש שנים. כעבור שלושת השנים, ישב האב עם בתו, ודיבר עמה אודות שידוך עבודה, ולתדהמתו אמרה לו בתו "איך וויל א בחור וואס ארבעט!" [אני רוצה בחור שעובד לפרנסתו]...

האב כמעט התעלף: וואס? אזוי רעדט מען נאך דריי יאר אין "סמינר"? אפילו א פשוט'ע מיידל רעדט נישט אזוי! [מה? כך מדברים אחרי שלוש שנים ב"סמינר"? אפילו נערה פשוטה אינה מדברת כך].

אמרה לו הבת: איך בין טאָקע געשטיגן, אבער איך דארף מיך נאך משלים זיין א גוטע פאָר יאר, אבער "אם אין קמח אין תורה" (מס' אבות פ"ג, משנה י"ז), איך וויל א בחור זאל האבן א גוטע פרנסה אין דער האנט, אז איך זאל קענען זיצן און לערנען מיט הרחבת הדעת. [אכן התעליתי במהלך השנים, אבל אני צריכה להשלים את עצמי עוד כמה שנים טובות, אך "אם אין קמח אין תורה", על כן אני רוצה בחור שיהיה לו בידו פרנסה טובה, כדי שאוכל לשבת וללמוד מתוך הרחבת הדעת]...

שמעתי מאת הגה"ח רבי ברוך גריפל שליט"א, משפיע רוחני בקהילת באבוב בירושלים עיה"ק: במקום אחד כתוב שהאריז"ל ישן ב' שעות בשבת ביום, ובמקום אחר נאמר ג' שעות. על כן ירא שמים יוצא ידי שניהם, ומחמיר לישון ה' שעות...

ידוע שבלייל ניטל נוהגים בחב"ד לשחק במשחק שחמט (chess). מסופר, שפעם שיחקו שני אנשים במשחק זה, והיו עסוקים ראשם ורובם במשחק, וראו שהשעון מתקרב לשעת חצות והם לא יספיקו לסיים את המשחק עד חצות, והם לא ידעו מה לעשות, כי בחצות מסתיים "ניטל" ואז צריכים לחזור ללמוד.

לפתע אורו עיניהם, מ'האט זיך געגעבן א וואש און אריינגעצויגן ביז אין דער פרי [הם נטלו ידיהם לסעודה, סעודת ניטל, והמשיכו את ה'ניטל' עד הבוקר]...

נהוג היום שבכל מסיבת שבע ברכות מביאים דרשנים שדורשים דרשות ועוד דרשות ועוד דרשות, צו וואס פעלט עס אויס? [בשביל מה צריך את זה], ס'קריכט יעדן אויף די נערוון [זה הולך לכולם על העצבים], וממתי התחיל כל הדבר הזה?

שמעתי מגיסי הרה"ג ר' סנדר בלויא שליט"א ר"מ בשיבת סקווירא במונטריאל, דהנה איתא בחז"ל (מס' ברכות דף ו' ע"ב): כל הנהנה מסעודת חתן ואינו משמחו עובר בחמשה קולות. געוואלד!! מי רוצה לעבור על חמשה קולות??

רק לזה יש עצה טובה, יעמידו דרשן שיאמר דרשה, ועוד בעל דרשן, עוד דרשה ועוד דרשה עד שכל השומעים ישתגעו, וכולם יצאו מדעתם, אף אחד לא הולך ליהנות, וממילא לא יהיה כאן אפילו חשש "נהנה" מסעודת חתן, ולכן לא יעבור אף אחד על חמשה קולות...

והיכן התחיל כל זה? בסעודתו של אחשורוש, בני ישראל שבאותו דור נהנו מסעודת אחשורוש, וצא וראה מה שקרה רח"ל, שנתחייבו ישראל כליה רח"ל.

והנה יש לבאר מהו הכוונה ש"נהנו" מסעודת אחשורוש, איזה דבר גרם להם הנאה, ומוכרחים לומר דהטעם הוא כי לא היה שם "דרשות", ולכן נהנה כל אחד שהשתתף שם. מאז והלאה הנהיגו שבכל סעודה יהיה דרשות. ומי היה הבעל דרשן הראשון? מרדכי הצדיק, וכמו שנאמר במגילה (אסתר י', ג'): דורש טוב לעמו.

אבל באמת עדיין צריכים להבין, למה צריכים כל כך הרבה בעלי דרשנים, ילך ויקחו בעל דרשן אחד, והוא ידרוש וידרוש עד שכל המשתתפים יצאו מדעתם ולא יהנו, ואז לא יהיה שום אחד בגדר נהנה.

ואמר גיסי הנגיד החסיד המפורסם הרב יחיאל ראטה שליט"א, שאין הכי נמי, אם דרשן אחד ידרוש דרשה ארוכה אף אחד לא ינהנה, אבל יהיה אחד יחיד ומיוחד שהוא כן ינהנה, ה"ה הבעל דרשן בכבודו ובעצמו!! ולכן צריכים עוד דרשן, כדי שהדרשן הראשון גם הוא יצא מגדר נהנה...

למדן אחד שאל במעמד שבע ברכות בעת שהדרשן עמד ודרש:

הלא הדין הוא שברכת הנהנין מברכים בישיבה וברכת המצוות מברכים בעמידה. וא"כ צ"ע, הלא הדרשן נהנה כשדורש, וא"כ הדרשה אצלו הוא בבחי' ברכת הנהנין, והוא צריך לשבת. ומאידך, השומעים, הם מקיימים מצוה כששומעים את הדרשה של הדרשן, ואצלם זה בחי' של ברכת המצוות, וא"כ הם צריכים לעמוד. ולמעשה, עולם הפוך ראיתי, הבעל דרשן עומד וכל הקהל יושבים? הלא דבר הוא!?

ואמר הלמדן, שטעם הדבר פשוט מאוד, הלא אמרו חז"ל (מס' סוטה דף י"ג ע"ב) שאין המצוה נקראת אלא על שם גומרה, וא"כ, כשהבעל דרשן מסיים את הדרשה, הוא עושה מצוה, ולכן אצלו הוא בחי' של ברכת המצוות, ולכן הוא עומד, לעומת זה כל הקהל נהנים שהבעל דרשן כבר סיים הדרשה, ואצלם זה בחי' של ברכת הנהנין, ולכן הם יושבים...

מסופר, שפעם נכנס אברך אחד אצל הגה"ק בעל "ברך משה" מסאטמאר זי"ע, והתאונן אודות מזלו המר שאין לו "שלוש בית".

אמר לו הרבי: זארג זיך נישט, איך זאג דיר א סוד, קיינער האט נישט [אל תדאג, אגלה לך סוד, לאף אחד אין שלום בית]...

שאל האיש בהשתוממות: מיינע חברים זאגן אז זיי האבן יא! [והלא שאלתי את חבריי ואמרו לי שלהם יש שלום בית].

אמר לו הרבי: זיי דו אויך פון די וואס זאגן אז זיי האבן יא
[תהיה אף אתה מאלו שאומרים שיש להם]...

מסופר שהיה פעם בחור מבוגר שלא מצא את זיווגו שנים
רבות. הבחור הרגיש שהוא לא יכול לסבול עוד, ונכנס לרבו ושפך
את מר לבו: רבי! כבר עשיתי את כל הסגולות שבעולם כדי למצוא
את זיווגי, כבר הייתי ארבעים יום ב"עמוקה" ואמרתי שם את כל
ספר התהלים, אף אמרתי בקברו של הבאבא סאלי זצ"ל ארבעים
יום רצופים את כל שיר השירים, אני טובל כל יום ארבעים טבילות,
ואינני יודע מה לעשות! עדיין לא מצאתי את זיווגי!...

אמר לו הרבי: יש לי בשבילך סגולה חדשה, תשתדל להיות
ארבעים יום רצופים בישיבה...

סיפר הרה"ח ר' אהרן פולאק ז"ל, שהתלווה אל
הרה"ק מסאטמאר זי"ע כאשר ביקר אצל הרה"ק רבי אלעזר
מפאלטישאן זי"ע בעודו גר באיסט סייד, וביקש הרבי
מפאלטישאן, כי הרה"ק מסאטמאר יואיל לדבר על לב כמה גבירים
שינדבו סכומים גדולים לבנות מקוה באיסט סייד, והוסיף ואמר:
"הן ידוע כי זקני הרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל זי"ע הבטיח
שליש מעולם הבא שלו למי שינדב לבנות מקוה טהרה".

ענה לו הרה"ק מסאטמאר זי"ע: פאלטישאנער רבי, כבודו אינו מכיר את יהודי אמעריקא, אם אבטיח להם עולם הזה, יתכן שיתנו מכספם למקוה ויתכן שלא, אבל אם אבטיחם רק עולם הבא...

ידידינו המשפיע המפורסם הגה"צ רבי אלימלך בידרמאן שליט"א סיפר, שהמשגיח המפורסם הגה"צ רבי גד'ל אייזנר זצ"ל היה אומר תמידין כסדרן לחתנים, שבפסוק נאמר (שמות כ"ב, ל'): ואנשי קודש תהיון לי, וידוע אימרתו החריפה של הרה"ק מקאצק זי"ע: מלאכים יש לו להקב"ה בשמים די והותר, אבל הקב"ה רוצה "ואנשי קודש תהיון לי", הייליגע מענטשן זאלט'ס ענק זיין, אבער מ'דארף זיין א מענשט [תהיו אנשים קדושים, קדושים - אבל להיות בן אדם]...

והיה אומר המשגיח ר' גד'ל: לפעמים אחרי החתונה רוצה החתן להיות מאוד "הייליג" [קדוש], הוא רוצה להיות "מלאך", והדבר הראשון שהם עושים, זה "אז מען ווערט אויס מענטש" [שהוא לא בן אדם]...

בגליון "דורות" של העדה החרדית מובא, שכ"ק מרן גאב"ד ירושלים הגה"ק רבי יצחק טובי' ווייס זצ"ל סיפר פעם, שהרה"ק רבי יענקעל'ע מפשעווארסק זי"ע היה מדבר הרבה בענין שלום בית.

פעם התבטא, דמרגלא בפי העולם כי לקפל את הטלית במוצאי שב"ק זוהי סגולה לשלום בית, ואני אומר "אז העלפן אין

שטוב און וואשן די כלים איז א בעסערע סגולה" [שלעזור בבית ולתת יד בשטיפת הכלים במוצ"ש, זוהי סגולה הרבה יותר טובה לשלום בית]...

ומרן הגאב"ד היה מציין בזה לדברי החזקוני עה"פ (בראשית כ"ט, ל"ד): הפעם ילוה אישי אלי, דכשיש שני ילדים יכולה האשה להחזיק כל ילד ביד אחד, אבל כשיש כבר שלשה ילדים, כבר צריך הבעל לעזור לה להחזיק את הילד השלישי...

סיפר כ"ק הגה"צ מרן היארמער רב שליט"א: כשבאתי לראשונה לארץ ישראל, קדמו את פניי כמה פרענקען, ואמרו לי "שלום, עולה חדש עולה חדש!".

אומר היארמער רב: חשבתי לעצמי, אינני יודע אם אני "עולה" או "חטאת", אבל "קרבן" הנני ודאי...

סיפר לי מלמד אחד, שבערב פסח שלח מכתב להורים, שלא צריכים להיות נערווייז [עצבני] על הילדים בערב פסח, כי רחמנות עליהם.

והוסיף וכתב עצה להורים, שצריכים לדעת ולזכור ג' כללים חשובים בערב פסח. א. את הוילונות [פארהאנגען] יכולים לכבס גם אחרי פסח. ב. שטויב [אבק] זה לא חמץ. ג. הילדים, הם לא קרבן פסח...

ולמחרת, קיבל המלמד מכתב מהאמא, שם היה כתוב: האמא, איננה קרבן תמיד...

ב"נועם שיח" (ויקרא-זכור תשפ"ג - דבי מלכא בגילופין ט"ו, מס' 251, עמוד י"ט), הבאנו שסיפר כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב שליט"א, מה שאמר הרה"ק ה"ברכת אברהם" זצ"ל להרה"ק ה"בית ישראל" זצ"ל: "אין קאצק זענען געווען האלב מענטשן און האלב מלאכים, אז מ'האט אוועק געשיקט די מענטשן איז געבליבן די מלאכים, דא איז פארהאנען האלב מענטשן און האלב בהמות, אז מ'וועט אוועק שיקן די מענטשן וועלן בלייבן די בהמות" ... [בקאצק היו החסידים חציים בני אדם וחציים מלאכים, ממילא כאשר שלחו את האנשים, נשאר המלאכים, כאן החסידים הם חציים אנשים וחציים בהמות, ואם ישלחו את האנשים ישארו רק הבהמות]...

והוסיף ע"ז אחד מה ששמע מאת הגה"צ רבי אלימלך בידרמאן שליט"א (אחיו של האדמו"ר מלעלוב שליט"א), הנה מברכים אנו "שלא עשנו אשה", "שלא עשנו גוי" וכו', למה אין מברכין "שלא עשנו בהמה"? כי אז יהיה חשש של ספק ברכה לבטלה...

שמעתי באומרים לי שמרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א רצה לשוחח בענין אחד עם הרה"ג רבי צבי וויזניצר שליט"א, רב דקהילת וויז'ניץ אשדוד, וקראו לבוא אליו לפני הקוויטלעך בשעה 6 בערב.

הרב הגיע אל הרבי, ובתחילת השיחה, שאלו הרבי מהיכן מגיע, ענהו שהיה כל היום מלפנות בוקר ב'שחיטה' (הרב הנ"ל משמש כרב המכשיר לאחד מהכשרויות המהודרות בארץ הקודש), ומיד כשגמר נסע לכיוון בני ברק לרבי שליט"א.

מיד קרא הרבי לגבאי ואמר לו, שהרב וויזניצר מגיע מעבודת הקודש כל היום, אז שיכין עבורו קפה. הרב כמובן אמר מיד שאינו צריך וכו', אך הרבי ציווה לגבאי שכן יכין. הגבאי הכין את הקפה, והביאו לרב. הרב הרגיש מאד לא נעים לישיב מול הרבי ולשתות קפה, אז הניחו על השולחן והמשיך לשוחח עם הרבי. באמצע שאלו הרבי "מדוע אינך שותה?", ענהו הרב שוב שאינו צריך וכו'. ביקש הרבי ממנו את הקפה, בירך ושתה ממנו לגימה קטנה, ואז החזירו לו באמרו "דא האסטו שיריים"....

ביום א' פ' לך לך (תשפ"ד) ביקר כ"ק אדמו"ר מסאטמאר שליט"א בלייקווד, ובתוך דבריו סיפר שפעם שאל את חותנו מרן הגה"ק בעל "ישועות משה" מוויז'ניץ זי"ע "אין דערהיים איז געווען פארענטשעס ביי די טישן?" [האם בשנים הקודמים היה פארענטשעס בעת עריכת השולחן], וחותנו הרבי אמר לו "ס'איז נישט געווען פאר וועמען" [לא היה למי]...

מעשה בבחור שלמד בישיבתו של כ"ק אדמו"ר בעל "קדושת ציון" מבאבוב זי"ע שהחל להתרועע עם חברים מפוקפקים ומצבו

הרוחני החל מתדרדר מטה מטה, קראו הרבי ושאל אותו: האם ידעת מה פירוש תיבת "ותמגר" בברכת "ולמלישינים", לא ידע הבחור פירוש המילות.

אמר לו הרבי: אף אני לא ידעתי פירושה של תיבה זו, אבל זאת אדע כי איננו "מריח" טוב – "עם שמעק'ט נישט גוט", כי התבוננתי על שכניו וידידיו, וראיתי שכולם מינים רעים הם, לפניו "תעקר ותשבר" ולאחריו "ותכלם ותשפילם", ה"י מכל אלו, ובזאת רמז לבחור שימהר לעקור ולשבר את קשריו עם כל אלו הידידים...

פעם ראה אחד איזה ציוני שיושב ולומד בספר "דברי יואל" ביום ה' אייר. שאל אותו "אין לך מה לעשות רק ללמוד דברי יואל?", אז הוא השיב "חיפשתי מישהו שמדבר מה' אייר, ומצאתי רק בדברי יואל"...

סיפר הרה"ג ר' אברהם מרדכי מלאך שליט"א, שפעם כתב אחד מכתב למרן הגאון רבי חיים קניבסקי זצוק"ל, ושאל אותו: אויב מ'קראצט די פוס, צו דער רעכטער פוס האט א דין קדימה [כשאחד משפשף את הרגל, האם יש דין קדימה לרגל ימין]. וענה לו הגר"ח "ישפשם זו בזו"...

פעם נשא דברים הגה"צ אב"ד טענקא זצ"ל במסיבת "מלוה מלכה", ובתוך דבריו אמר: בפסוק נאמר (שמות כ"ב, כ"ד): אם כסף תלוה את עמי, "אם כסף" – אם צריכים כסף, "תלוה" – תעשה מסיבת "מלוה מלכה", אבל לא סתם מסיבה קטנה, אלא "את עמי" – תזמין שם את כל העיר...

מסופר, שפעם ראו איש אחד אוכל דגים עם הידים בלא מזלג, שאלו אותו, למה אינך אוכל כמו בן אדם עם מזלג, והשיב האיש בקצירת האומר: מנהג אבותינו "בידינו"...

ארץ ישראל מקודשת מכל הארצות (מס' כלים פ"א מ"ו). והוא רמז לבני ארץ ישראל שאומרים הרי את מקודשת לי - מכל הארצות, ע"י שאוספים כסף מכל הארצות...

הנה חז"ל אומרים (מס' אבות פ"ד מ"א) איזהו עשיר השמח בחלקו, ושמעתי שאמר הגאון רבי אברהם יהושע סאלאווייץ שליט"א ר"י בריסק על דברי חז"ל אלו, איזהו עשיר, מי ששמח בחלקו שהוא עשיר, ואינו מחפש להיות גם למדן וחזן ובעל דרשן...

פעם היה חסיד ברסלב שגלגל הרבה חובות, ופעם קרא לכל בעלי חובותיו ואמר להם כך, אני חסיד ברסלב ורבינו הנג"ח מברסלב אמר אין שום יאוש בעולם כלל, ואני איני מתייאש, אבל אתם שאינכם חסידי ברסלב, אתם יכולים להתייאש...

במשנה כתיב (אבות ד', א'): איזהו עשיר השמח בחלקו. אמר על כך מרן הגה"ק רבי חיים מאנטניא זי"ע וזל"ק: נכון הדבר שזהו עשיר באמת, אבל זהו רק מדרבנן, אך עשיר דאורייתא, צריך שיהיו לו ממון ונכסים כמו שפירש רש"י (בראשית י"ב, ב') "ואברכך" - בממון, וכן פירש על הפסוק (במדבר ו', כ"ד): יברכך ה' וישמרך, "יברכך" - שיתברכו נכסיו. (ספה"ק טל חיים (אבות) עמוד מ"ב).

מובא בספר "גשמי ברכה" (עמ' תרנ"ט): כשהגיע הגה"צ רבי צבי הירש מייזליש - הרב מווייטצען לארה"ב, התהלך בשבת עם "שטריימל" לראשו גם בחוצות העיר. באותם ימים לא היה זה דבר מקובל כל כך, ולפיכך ניגש אליו יהודי ואמר לו בכעס: כך ללכת? הלא זהו חילול ה'! כשאני רואה אתכם עם השטריימל "ווער איך ווילד פון כעס"!... (כאשר אני רואה אתכם עם השטריימל - הנני מאבד עשתנותי מרוב כעס)...

לא נבהל הרב, והשיב לההוא תוך כדי דיבור: "אינך הראשון! הטבע הזה כבר מיוחס ל"שור המועד"... הלא כך כתבו התוספות

(מס' בבא קמא דף ל"ז ע"א ד"ה מועד לשבתות) בשם הירושלמי, שלפעמים רואה השור בשבת אנשים שלבושים במלבושים נאים אחרים, ומפני כן "ווערט ער ווילד פון כעס"...

הרה"ג רבי משה פריד שליט"א בעמח"ס וגליוני וישמע משה מספר: היה זה בחודש סיון תשס"ט, כאשר הרבנית אויערבאך ע"ה נפטרה (בתו של הגאון הרב אלישיב זצ"ל, וא"ח הגאון הגדול רבי עזריאל אויערבאך שליט"א בן הג"ר שלמה זלמן זצ"ל), והרב אלישיב ישב במשך כל ימי השבעה בפינה בתוך הבית כאשר הוא עוסק במשך כל שעות היום בגמרא מסכת מועד קטן, ובאמצע החדר ישבו שאר בני המשפחה והגיעו אנשים לנחם - ורק פעם ביום עברו הציבור במהירות גם מול הרב אלישיב לנחמו. ניכר היה על הגאון כאב רב על פטירת בתו, ובפרט שהיא שימשה אותו אחר פטירת הרבנית שנים רבות קודם לכן.

ובאחת הימים שאלתי את בנו של הרב אלישיב האם אני יכול לשמח את הרבי? ענה הבן, תנסה!

ניגשתי אל הרב אלישיב, ושאלתי: האם אני יכול לספר להרבי משהו על הרבנית לאה ע"ה? ענה הרב אלישיב: כן. וסיפרתי: הרבנית אויערבאך היתה לה מחלה בעיניים ה"י שלא יכלה לסבול את קרני האור של השמש, ולכן הוכרחה להשתמש עם משקפי שמש - סא"ן גלעסע"ס, אבל היא התביישה ללכת כל היום עם משקפיים כאלו, אי לכך נכנסה לחנות ואמרו לה שיש משקפיים מיוחדות שכאשר נמצאים בתוך הבית הן משקפיים רגילות, וכאשר יוצאים לרחוב הרי שבאופן אוטומטי משתנה למשקפי שמש.

והנה כידוע שבענין זה נחלקו גדולי הפוסקים הגרש"ז אויערבאך והגרי"ש אלישיב האם מותר להשתמש במשקפיים כאלו בשבת, הגרש"ז התיר, והגרי"ש אסר (ראה פסקי תשובות סי' ש"כ אות כ"ח).

הרבנית מסתכלת על המשקפיים ואומרת לעצמה, מה אעשה, מצד אחד אבי סובר שאסור להשתמש עם משקפיים כאלו בשבת, אבל מצד שני חמי סובר שמותר, ואיך עלי לנהוג, כאבי או כחמי.

בעל החנות, שלא ידע מיהי, אינו מתאפק ואומר לה, כבוד הרבנית, שאלות כאלו לא שייכים לא לאבא שלך ולא לחמיק, שאלות כאלו שואלים את ר' שלמה זלמן או את הרב אלישיב...

ובסיימו את הסיפור נראה חיוך רחב על פני מרן הגרי"ש....

משיח בא!!!

הנה ימים באים! - הנה הנה משיח בא!! איך אני יודע? בגלל שהנשיא החדש של אמעריקא מר טראמפ הורה להפסיק לעשות את מטבע הפעני (penny) [אגורה - סענט - cent], והלא אמרו חז"ל (מס' סנהדרין דף צ"ז ע"א): אין בן דוד בא עד שתכלה פרוטה מן הכיס...



משולחן הקוראים

לכבוד המערכת הנכבדה של "אפריון לשלמה" המו"ל את הגליונות הנפלאים מאוד נעלים "נועם שיח".

אחדשכת"ה, הנני מתענג מידי שבוע בשבוע על הדברים המובאים בגליון, ומברך ברכת הנהיגין, ואתם מברכים ברכת המצוות... יש לכם מצוה גדולה לזכות את הרבים. ועל של עתה באתי, היות והנני מגזע בית בריסק, הנני רואה לנכון ולחובה ולזכות להעמיד דברים על דיוקם.

בגליון שבשבוע שעל"ט (פ' תרומה תשפ"ה), הבאתם חקירה נפלאה ועמוקה בהגדרת המצוה לשמח את החתן, והבאתם שם הדברים דלהלן:

חשבו הלומדים ואמרו לו: לא, לדעתנו אין זה דין לא ב"משמח" ולא ב"נשמח", כי שורש מצות שמחת חתן הוא "אז ס'דארף ווערן א מציאות פון א מצב אַזא" [צריך לחול כאן מציאות של מצב] שהמשמח צריך לשמח את החתן...

הנה כאחד שעונה על ההגדרה של גרויסער בריסקער למדן, הייתי ער לילות שלימים כדי לפשוט חקירה קשה ועמוקה זו, והנני חושב שב"נועם שיח" לא הביאו את המסקנא מיט די ריכטיגע בריסקער קנייטש. והנני כותב את הנלענ"ד שכך צריך לכתוב:

חשבו הלומדים ואמרו לו: לא, לדעתנו אין זה דין לא ב"משמח" ולא ב"נשמח", כי שורש מצות שמחת חתן הוא "אז ס'דארף ווערן א מציאות פון א מצב אַזא צווישן דער משמח און דער נשמח" [צריך לחול כאן מציאות של מצב בין המשמח והנשמח]...

הכו"ח בכבוד גדול ובהערצה מרובה

א גרויסער בריסקער למדן

ירושלים עיה"ק

דעם דארט

בית צדיקים יעמוד



האדמו"ר מדעעש לעיקוואוד ביים נעמען שריים פון האדמו"ר מקאסוב
לעיקוואוד, ביי סעודת מלוה מלכה אין ביהמ"ד סאנטוב

אחר הטשולענט

הגה"צ המפורסם רבי יעקב גלינסקי זצ"ל אמר: "שבת" ר"ת ש"ינה ב'שבת ת'ענוג, וגם ש"ינון ב'שבת ת'ענוג. אזי אחר הטשולענט לוקח גמרא ונרדם מיד, ומקיים שניהם בבת אחת....



הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל עם הרב מאיר דוב פרידמן - בן הרב שליט"א

מלכה לטובת ביהמ"ד סאטמאר לייקווד



האדמו"ר מקאסוב כמעמד

הגה"צ סאטמאר (ישיב) אר"י כמעמד

אב"ד סאטמאר נושא דברים

א ישועה פאר'ן רבי'ן

מתוך דרשה במסיבת מלוה מלכה לטובת ביהמ"ד סאנטוב
מוצש"ק תרומה תשפ"ה

בשבוע שעל"ט (משפטים תשפ"ה) זכינו לאור גדול, בהופעת הגאון האדיר מרן ראש הישיבה רבי שאול אלתר שליט"א בעירנו עיר התורה לייקווד. בערב שבת ערכתי ביקור הוד בבית האכסניה של ראש הישיבה שליט"א.

במשך השיחה התעניין ראש הישיבה אודות מצב הבריאות של מרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א, ואף הזכיר את שם הרבי ושם אמו "מרן רבי ישראל בן לאה אסתר". מסרתי באריכות [סקירה] לראש הישיבה, ואח"כ התבטאתי בהתפעלות על כך ששמו של הרבי שגור על לשונו.

כששמע ראש הישיבה את התפעלותי, נענה ראש הישיבה ואמר: א ישועה פאר'ן וויז'ניצער רבי איז א ישועה פאר כלל ישראל [ישועה להאדמו"ר מוויז'ניץ, הוא ישועה לכלל ישראל].

יהודים יקרים! אנו כולנו חלק מ"כלל ישראל", בואו כולנו לקרוע רקיעים ולזעוק לישועתו של מרן רבי ישראל בן לאה אסתר, פאר'ן רבי'ן א רפואה און פאר כלל ישראל א ישועה [להרבי רפואה ולכלל ישראל ישועה]...

מיתאמרא משמי' דמרן הגה"ק החתם סופר זצ"ל, כשיהודי בא לבקש ממך ברכה, אל תפטרנה בלא כלום, אל תהא "עניו", אלא ברכהו בלב שלם, לעולם לא נוכל לדעת על ברכתו של מי מצפה השי"ת, אולי מצפה הקב"ה על הברכה שלך!

ולכן צריך כל אחד לפעול ולהתחנן אל המלך ולבקש מלפניו למען רפואת הרבי שליט"א, כל אחד צריך להרגיש את האחריות ולעשות כל מה שבידו, אולי מצפה הקב"ה לתפילות שלך!! כל אחד צריך לחשוב בכיוון זה, ולקרוע שערי שמים עד כמה שרק שייך...



פֶּאָר פּוֹרִים גָּדוֹל אִיז דאָס גוּט...

בשבוע העעל"ט (פרשת משפטים תשפ"ה), שהה כאן בעירנו מרן ראש הישיבה הגאון האדיר רבי שאול אלתר שליט"א, ובערב שבת קודש ערכתי ביקור הוד בבית האכסניה. בהיכנסי קיבלני ראש הישיבה במאור פניו, והביע לפני רגשי תודתו על הגליונות "נועם שיח" שאני שולח אליו מפעם לפעם, והתבטא: מ'קען זיך אסאך אפלערנען פון דעם, עס מאכט גוט פאר כלל ישראל [יכולים ללמוד מזה הרבה, זה עושה טוב לכלל ישראל].



אחר כך העניק לי ראש הישיבה במתנה אחד מספריו, ורשם בתוכו "הקדשה". הודיתי לראש הישיבה מקרב לב, ואמרתי לו שזה חשיבות גדולה עבורי, וראש הישיבה הגיב: איך האף אז דו ביסט נישט ברוגז אז איך האב געשריבן "הרב הגאון" [אני מקוה שאינך כועס שכתבתי "הרב הגאון"], עניתי שאם זה על דעת "הרב אלישיב" אז זה בסדר (ועיין "נועם שיח" חיי שרה תשפ"ה, מס' 268, עמוד ט"ז)...

ראש הישיבה נענה ואמר: אין אמת'ן וואלט איך געדארפט אונטערשרייבן מיט'ן מאמעס נאמען אזוי ווי דו טוסט [על פי האמת הייתי צריך לחתום את שמי עם שם אמי כמו שאתה עושה], עניתי: פֶּאָר "פורים גדול" איז דאָס גוּט [לפורים גדול זה טוב] (ועיין "נועם שיח" ויקרא תשפ"ב, מס' 199, עמוד כ"ז)...



אחר כך נענה ראש הישיבה ואמר לכל אלו שעמדו מסביב - כנראה בדרך צחות - "דאס איז אן אור וואס פארלעכטיגט די שטאט!" [זהו אור שמאיר את העיר]. עניתי ואמרתי "אפשר א קליינע אור, אבער דער וואך איז מען זוכה צו א גרויסע אור" [אולי אור קטן, אבל בשבוע זה אנו זוכים לאור גדול].

ראש הישיבה בשמעו זאת הגיב בתנועת ביטול בידו ואמר: נע, דאס איז גארנישט, מ'מאכט נאר פרסומת, איך רעד דא פון גוטע זאכן! [לא, זה אינו כלום, רק עושים פרסומת, אני מדבר כאן מדברים טובים].

בשמעי זאת שאלתי: דער ראש ישיבה דינגט זיך מיט מיר? [האם ראש הישיבה מתווכח עמי], וראש הישיבה השיב: יא! [כן], אמרתי: אויב אזוי בין איך גערעכט, מיט אן "אור" דינגט מען זיך נישט [אם כן אני צודק, עם "אור" אין מתווכחים]...



נתתי לראש הישיבה את הקונטרס "כח האמונה בוקע שערי ישועה", אשר שם מובאים שיחות ממרן אדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א, מאשר דיבר בקדשו אודות ה"שמונה עשרה שנים" שהיה בגלות, יחד עם זאת נתתי לראש הישיבה גם את ה"נועם שיח" אשר שמו יקבנו "די זיסע יארן", והראיתי לו שבפנים יש שיחה עם הכותרת "איך בין געווען דער קרבן", והסברתי שהשיחה הזאת בנויה על שיחתו של הרבי מוויז'ניץ.

ראש הישיבה נתפעל מאוד, ונענה: דאס דארף מען גוט דורך-לערנען! [את זה צריכים ללמוד היטב]... [ועי' לעיל עמוד כ"א מה שאמר עוד אודות הרבי מוויז'ניץ שליט"א].



איתא בחז"ל (מס' מגילה דף כ"ט ע"א) שלעתיד לבא יקבעו כל בתי הכנסיות והמדרשות שבחו"ל בארץ ישראל.

הנה כשמסתובבים בבארא פארק רואים שבליעה"ר יש עשרות רבות של בתי כנסיות ומדרשות, בכל רחוב יש שנים או שלשה בתי מדרשות, וברגע שכל אלו יעברו לארץ ישראל הרי יהיו במקומם הרבה חורים [ס'ועט זיין אסאך לעכער], ומה יעשו בכל החורים האלו?

אומר ראש הישיבה הגאון האדיר שליט"א: יקחו את כל חנויות הפיצה שבארץ ישראל (pizza stores), ויעבירו אותם לבארא פארק לסתום את כל החורים..



